

วาดสีน้ำง่ายๆ สไตล์ครุฑอยู่ : ดอกไม้

ช่างคิด

วาดสีง่ายๆ สไตล์ครูอ้อย : ดอกไม้

อนันต์ ประภาโส

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

อนันต์ ประภาโส

วาดสีง่ายๆ สไตล์ครูอ้อย : ดอกไม้, กรุงเทพฯ : ช่างคิด,
2552

156 หน้า

1. การวาดเขียน 2. สีน้ำ I. ชื่อเรื่อง

751.442

ISBN 978-616-90385-2-8

บรรณาธิการอำนวยการ : อนันต์ ประภาโส

บรรณาธิการบริหาร : ศรินยา พรหมคำ

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : ภูชิต รอดคารา

กองบรรณาธิการ : ธนกร เนียมศิริ

ศิลปกรรม : สมาร์ทเฮด กรู๊ป

พิสูจน์อักษร : รัตนวลี คำแก้ว

พิมพ์ที่ : บริษัท อัลฟ่า มิเลเนียม จำกัด

จัดพิมพ์โดย นายอนันต์ ประภาโส (สำนักพิมพ์ช่างคิด)

31/213 หมู่บ้านพฤกษาวิลเลจ 1 ต.บึงคำพร้อย อ.ลำลูกกา จ.ปทุมธานี 12150

จัดจำหน่ายโดย บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

อาคารเนชั่นทาวเวอร์ ชั้น 19 เลขที่ 1858/87-90

ถนนบางนา - ตราด แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260

โทรศัพท์ 02-729-8000 โทรสาร 02-739-8356-9

www.se-ed.com

ราคา 290 บาท

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์

ดอกไม้ให้คุณ

สวัสดีครับ

หลังจากหนังสือ “วาดสีง่ายๆ สไตล์ครูอ้อย : ทิวทัศน์” ได้วางแผนไปเมื่อปีก่อน กระแสการตอบรับก็เข้ามาอย่างไม่ขาดสาย ผู้อ่านหลายคนตามไปเรียนวาดรูปกับผม บางท่านก็ติดต่อพูดคุยกันผ่านทางอีเมลล์และเว็บไซต์ (www.sipprapa.net) บ้างก็ถามหาเล่ม 2 ว่าเมื่อไหร่จะออก บางคนก็ไปโพสต์ในเว็บแล้วพูดถึงหนังสือเล่มดังกล่าวเป็นที่สนุกสนาน

แต่ก็มีบ้างครับที่ท่านผู้รู้บางคนวิจารณ์หนังสือของผมในเว็บไซต์ว่า “หนังสือของครูอ้อยดูง่ายเกินไป ไม่มีลูกเล่น” อ้าว...ก็ผมทำหนังสือ วาดสีง่ายๆ นี่ครับ จะให้อ่านยากๆ วาดยากๆ ไปทำไม แสดงว่าผมบรรลุจุดประสงค์แล้วสิครับ ^_^

“วาดสีง่ายๆ สไตล์ครูอ้อย : ดอกไม้” ที่อยู่ในมือท่านเล่มนี้ ผมก็ยังพยายามทำให้การวาดดอกไม้เป็นเรื่องง่ายๆ อยู่เหมือนเดิม พร้อมคำอธิบายที่อ่านง่าย เข้าใจง่าย ปฏิบัติตามได้ทันที แต่อยากจะบอกคุณผู้อ่านสักนิดว่า หากวาดแล้วเสีย ไม่สวยหรือไม่เหมือนก็อย่าเพิ่งท้อนะครับ งานศิลปะมันต้องใช้เวลาในการฝึกฝน ทำซ้ำๆ หลายๆ ครั้งจนเข้าใจ อย่างวาดรูปเดียวแล้วเปลี่ยนแบบไปเรื่อยๆ จะไม่ก้าวหน้าครับ

หนังสือก็มีแล้ว อุปกรณ์ก็พร้อมแล้ว ใจพร้อมหรือยังครับ ถ้าพร้อม...มาวาดดอกไม้ด้วยกันนะครับ :)

ครูอ้อย

Contents

คุยเรื่องสีน้ำ (อีกสักครั้ง).....	3
พู่กัน ดอกไม้ กับโปสเตอร์.....	8
โครงสร้างของดอกไม้.....	16
มีติบของดอกไม้.....	18
ดอกไม้ดอกเดียว.....	20
ใบไม้ร่าเริง.....	36
โอ้เจ้าช่อดอกไม้.....	66
ดอกไม้ใบแจกัน.....	112
ประมาณว่า...ดอกไม้.....	125
คำตามทีพบบ่อยจากการวาดสีน้ำ.....	134
ภาพลายเส้นสำหรับฝึกหัดระบายสี.....	139

คุยเรื่องสีน้ำ (อีกครั้ง)

...สีน้ำ อ่อนหวาน สดใส ชุ่มชื้น เวลามองสีน้ำแล้วรู้สึกสบาย จิตใจผ่อนคลาย...สีน้ำดูทำทางจะวาดง่ายกว่าสีชนิดอื่น...อุปกรณ์สีน้ำดูไม่ยุ่งยาก ไม่พะรุงพะรัง พกพาสะดวก...ดูๆ แล้วค่าใช้จ่ายในการซื้อหาอุปกรณ์สีน้ำน่าจะถูกกว่าสีชนิดอื่น...สีน้ำดูเหมือนจะวาดเล่นๆ ได้ ไม่ใช่เรียสจริงจังเหมือนพวกสีน้ำมันหรือสีอะคริลิค...สีน้ำ วาดเดียวเดียวก็เสร็จ ไม่เหมือนสีน้ำมัน-สีอะคริลิคที่ภาพหนึ่งต้องใช้เวลาวาดกันหลายวัน...

เหล่านี้อาจเป็นเพียงบางเหตุผลที่ทำให้คนทั่วไปสนใจภาพวาดสีน้ำ คุณผู้อ่านก็คงมีเหตุผลของตัวเองสักข้อเช่นกัน และหลายท่านก็อาจจะมีเหตุผลคล้ายๆ กับที่ผมหยิบยกมาข้างต้น

การสร้างสรรค์ภาพสีน้ำสมัยใหม่นั้นพัฒนาขึ้นในประเทศอังกฤษระหว่างช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่สิบแปดและต้นคริสต์ศตวรรษที่สิบเก้า ในส่วนของประเทศไทยเราก็ใช้สีน้ำมานานแล้วเช่นกัน แต่มาในรูปแบบของสีฝุ่นที่ผสมกับน้ำและกาวเพื่อวาดภาพจิตรกรรมฝาผนัง สำหรับภาพวาดสีน้ำแบบสมัยใหม่ที่เรารู้จักคุ้นเคยกันในปัจจุบันนั้น เพิ่งจะมีการแพร่หลายกันในยุคที่ท่านศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี นำเอาศิลปะร่วมสมัยเข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทยนั่นเอง โดยในยุคแรกๆ นั้น สีน้ำเป็นเพียงเทคนิคหนึ่งในการเรียนรู้ศิลปะในสถาบันศิลปะทุกแห่งจะต้องมีการสอนวิชาจิตรกรรมสีน้ำเพื่อเป็นพื้นฐานแก่ผู้ศึกษา เป็นการเตรียมตัวให้พร้อมในการเรียนรู้และพัฒนาไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานด้วยเทคนิคอื่นๆ ต่อไป ต่อมาภายหลังจึงมีศิลปินหลายท่านใช้สีน้ำเป็นสื่อในการสร้างสรรค์งานเป็นที่ยอมรับกันมาถึงปัจจุบัน

นอกจากนี้เสน่ห์ของสีน้ำยังอยู่ที่ ความสะอาด สดใส และมีสีสัน แถมยังใช้งานได้สะดวก รวดเร็ว ประหยัด ไม่เลอะเทอะเปรอะเปื้อน เสียแล้วเปลี่ยนกระดาษเขียนใหม่ได้ทันที เทคนิคไม่ยุ่งยากสลับซับซ้อนเกินไป

สีน้ำ - Watercolor

การวาดสีน้ำ วัสดุชนิดแรกที่เราต้องมีก็คือสีน้ำ จะเป็นสีน้ำที่บรรจุหลอดแยกขายเป็นสีๆ มีทั้งขนาดใหญ่และเล็ก มีหลายเกรด หลายราคา หรือแบบเป็นชุดเป็นเซต เป็นก้อนในหลอดก็มี สำหรับผู้เริ่มต้นผมขอแนะนำชุดสีน้ำแบบพกพาของ VAN GOGH ที่มีสีมาให้ 1 เซต 12 หลอด ดังภาพตัวอย่างทางซ้ายมือ หรือหากจะซื้อทีละสีก็ลองเลือกสีตามรายชื่อข้างล่างนี้ก็ได้ครับ

สีที่จำเป็นในการระบายสีน้ำ

1. สีเหลืองอ่อน Lemon yellow
2. เหลืองสด gamboge yellow
3. สีแดง Madder lake deep
4. สีแดงกุหลาบ Quinacridone rose
5. สีน้ำเงิน Ultramarine deep
6. สีน้ำตาลแดง Burnt sienna
7. สีน้ำตาลเข้ม Burnt umber
8. สีเขียวสด Veridian
9. สีเขียวเข้ม Hooker green deep
10. สีเขียวใบไม้ Sap green
11. สีม่วงแดง Perm. red violet
12. สีม่วงน้ำเงิน Perm. blue violet
13. สีส้ม Permanent red light
14. สีเทา Payne's grey

*หมายเหตุ : ชื่อสีใช้ตามตัวอย่างสี VAN GOGH

กระดาษ – Watercolor paper

เมื่อมีสีแล้ว ก็ต้องมีตัวรองรับสี นั่นคือ กระดาษสำหรับสีน้ำ ซึ่งมีจำหน่ายในระดับน้ำหนักต่างๆ กัน กระดาษสีน้ำที่มีน้ำหนักเบาที่สุดที่นิยมใช้คือ 90 ปอนด์ (หรือประมาณ 190 กรัม) ถ้าต้องการใช้ทำงานศิลปะจะต้องนำมาตึงลงบนแผ่นรองวาด ส่วนกระดาษชนิดที่มีน้ำหนักมากตั้งแต่ 300 ปอนด์ (640 กรัม) ขึ้นไป อาจใช้ได้เลยโดยไม่ต้องนำมาตึง เพราะจะไม่บิดงอเมื่อถูกน้ำ

ส่วนกระดาษสำหรับวาดสีน้ำที่รู้จักกันในประเทศไทย เรามักจะเรียกกันติดปากว่า "กระดาษ 100 ปอนด์" (ซึ่งในความจริงมีความหนาประมาณ 200 กรัม) มีลักษณะผิวด้านหน้าหยาบ ด้านหลังเรียบ นักศึกษามักนิยมใช้กระดาษชนิดนี้ในการฝึกวาดภาพสีน้ำ เนื่องจากมีราคาถูกและหาซื้อง่าย ปัจจุบันมีการผลิตกระดาษชนิดนี้เป็นเล่มขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกการซื้อหาพกพาและหยิบมาใช้งาน

อย่างไรก็ตาม ในทางเทคนิคแล้วกระดาษ 200 กรัม (หรือ 100 ปอนด์ไทย) ก็ไม่ใช่กระดาษที่ดีนักในการวาดภาพสีน้ำ เนื่องจากความหนาของมันไม่มากพอ เวลาถูกน้ำ (โดยเฉพาะคนที่ชอบเขียนแบบเปียกชุ่ม) กระดาษอาจจะเปื่อยยุ่ยหรือม้วนงอได้ทำให้น้ำสีไหลไปกองรวมกันซึ่งควบคุมได้ยากการใช้กระดาษที่มีความหนาระดับนี้จึงจำเป็นต้องมีการตรึงกระดาษกับแผ่นรองวาดให้ตึงเรียบ เพื่ออำนวยความสะดวกการระบายสี

นอกจากจะยุ่ยหรือพองในขณะระบายแล้ว สีที่ระบายลงไปจะเข้าได้ง่ายเมื่อระบายทับกันหลายๆ ครั้ง (ที่เรียกว่า สีเนา) แต่ถ้าจัดกรใช้กระดาษสีน้ำที่มีความหนามากขึ้น เช่น 140 ปอนด์ (300 กรัม) เมื่อมีความจำเป็นต้องระบายทับหรือเคลือบสีหลายๆ ชั้น จะสังเกตเห็นว่ากระดาษจะไม่ยุ่ยซ้ำ และสีก็จะไม่เน่าง่าย กระดาษที่เหมาะสมสำหรับการระบายสีน้ำควรมีความหนาตั้งแต่ 190-300 กรัม ขึ้นไป กระดาษยังหนายังรับน้ำได้ดี แต่เมื่อคุณภาพดี ราคาที่สูงตามไปด้วย

นอกจากเรื่องความหนาของกระดาษแล้วผิวของกระดาษก็มีความสำคัญเช่นเดียวกันกระดาษสีน้ำมีทั้งชนิดผิวเรียบ (Hot Pressed), ผิวหยาบปานกลาง (Cold Pressed) และผิวหยาบมาก (Rough) ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และลักษณะของภาพที่ต้องการวาดกระดาษผิวเรียบย่อมเหมาะกับการระบายภาพที่ต้องการความเรียบเนียนกลมกลืนกระดาษผิวหยาบย่อมเหมาะกับการระบายภาพที่ต้องการโชว์ลักษณะผิวหรือร่องรอยของฝีแปรง ซึ่งทั้งสองกรณีต่างให้ความรู้สึกและอารมณ์ในภาพที่แตกต่างกัน

จานผสมสี - Palette

จานผสมสีมีหลายลักษณะและหลายขนาด ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการใช้งาน จานผสมสีที่ดีควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีพื้นที่กว้างพอสำหรับผสมสี
2. มีหลุมหรือช่องสำหรับใส่สีจำนวนมาก
3. มีพื้นเป็นสีขาว
4. ผิวของจานสีควรเรียบ ไม่ขรุขระ

แผ่นรองวาด และ เทปกาว – Board & Masking tape

แผ่นรองวาด หรือที่เราเรียกกันจนคุ้นหูว่า กระดานรองเขียน มักจะใช้เมื่อต้องวาดภาพสีน้ำด้วยกระดาษแผ่นเดียว จึงต้องนำมาตรึงกับแผ่นรองวาดโดยใช้เทปกาวติดขอบทั้ง 4 ด้าน หรือบางส่วน เพื่อไม่ให้ปลิว บิดงอ หรือเคลื่อนที่ขณะวาด การตรึงกระดาษด้วยเทปกาวมีหลายวิธี หากเป็นกระดาษวาดสีน้ำชนิดบาง เราต้องทำให้กระดาษเปียกเสียก่อน จากนั้นจึงตรึงด้วยกระดาษกาวน้ำ เมื่อกระดาษแห้งจะตึงเรียบ เวลาระบายสีจะไม่ไหลย้อยไปกองอยู่ในหลุมกระดาษ ส่วนกระดาษที่มีความหนานั้น ไม่จำเป็นต้องทำให้กระดาษเปียกก่อน เพียงตรึงด้วยกระดาษกาวน้ำ หรือเทปกาวเพื่อให้กระดาษติดกับกระดานไม่เคลื่อนที่ก็ใช้ได้แล้ว เนื่องจากเวลาระบายสี ขณะที่มันเปียก กระดาษจะไม่บิดงอ หรือเปลี่ยนรูป

ดินสอไล่อ่อน และ ยางลบชนิดอ่อน – Soft pencil & Soft rubber

ดินสอที่เหมาะสมกับการร่างภาพก่อนวาด ผมจะใช้เกรดประมาณ 2B เพราะไม่ดำจนเกินไปและไล่อ่อนไม่แข็งจนเกินไป ไม่ทำให้กระดาษเป็นรอยและลบออกง่าย ส่วนยางลบควรเป็นชนิดอ่อนที่ไม่ทำลายเนื้อกระดาษ

ฟองน้ำธรรมชาติ – Natural sponges

ทำไมต้องฟองน้ำธรรมชาติ เพราะมันมีรูปทรงอิสระ มีรูพรุนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความนุ่มไม่ทำลายผิวกระดาษ ใช้สำหรับสร้างพื้นผิวแปลกๆ ให้กับผลงานสีน้ำ นอกจากนี้มันยังอ่อนแอกประสงค์อีกด้วย คือสามารถใช้ทำความสะอาดพู่กัน กระดาษ ใช้ระบายน้ำแทนพู่กัน และอื่นๆ อีกมากมาย

ผ้าเช็ดสี และ กระดาษทิชชู – Towel & Tissue

ถ้าเป็นไปได้ให้ใช้ผ้าเช็ดสีจะดีกว่าครับ เพราะใช้ได้นานกว่า ทนทานกว่า ประหยัดกว่า แถมยังซับสีซับน้ำได้ดีกว่าด้วย แต่บางครั้งกระดาษทิชชูก็ช่วยได้ดีในกรณีฉุกเฉินหรือบางครั้งที่เราต้องการการซับน้ำอย่างรวดเร็ว ดังนั้นกระดาษทิชชูก็มีประโยชน์ครับ

มีดคัทเตอร์ – Cutter

มีไว้เหลาดินสอ แต่อีกหน้าที่หนึ่งที่สำคัญก็คือ เอาไว้ใช้ทำ High light หรือแสงสว่างจัดๆ โดยวิธีดูสีออกจากเนื้อกระดาษ

สีน้ำชนิดก้อน VAN GOGH

ละลายน้ำแล้วให้สีสวยสดใสทีเดียวครับ

พู่กัน ดอกไม้ กับโปสเตอร์

พู่กันสีน้ำ SEIKAI
ผลิตจากเส้นใยสังเคราะห์
ขนนุ่ม สปริงดี

พู่กัน - Brush เป็นอุปกรณ์สำคัญที่ใช้ในการระบายสี ประกอบด้วยขนสัตว์มัดเป็นกระจุกแล้วยึดกับปลอกโลหะที่หุ้มอยู่ด้วยปลายด้ามไม้หรือพลาสติก พู่กันที่ทำด้วยขนของสัตว์จะมีคุณสมบัติอุ้มน้ำ และปล่อยน้ำได้ดี มีสปริง และมีความอ่อนนุ่มเหมาะแก่การระบายสีน้ำเป็นอย่างยิ่ง ปัจจุบันพู่กันสามารถผลิตได้จากเส้นใยสังเคราะห์ประเภทไนลอน และโพลีเอสเตอร์ ซึ่งสามารถควบคุมคุณลักษณะให้ได้มาตรฐานตามความต้องการ พู่กันสีน้ำมีหลายลักษณะและหลายขนาด แต่ที่มีความจำเป็นในการใช้งานพอสังเขปได้ดังนี้ (ดูตัวอย่างประกอบ)

1. พู่กันกลมนขนาดใหญ่ (M) ใช้สำหรับระบายพื้นที่กว้างๆ เช่น ฉากหลัง หรือกลีบดอกและใบขนาดใหญ่

2. **พู่กันแบนขนาดต่างๆ (C,D,E,F)** พู่กันแบนขนาดใหญ่ใช้สำหรับระบายพื้นที่กว้างๆ เช่นเดียวกับพู่กันกลมขนาดใหญ่ ส่วนพู่กันกลมขนาดปานกลางและเล็กนั้น ใช้ระบายในบริเวณที่แคบลง แต่ความสม่ำเสมอของสีที่ระบายจะเรียบกว่าพู่กันกลม แต่พู่กันแบนก็จะทำให้เกิดฝีแปรงเป็นเหลี่ยมไม่กลมกลืนเหมือนพู่กันกลม

3. **พู่กันกลมทั่วไป (A,B,G,)** จะมีขนาดตั้งแต่เบอร์ 0-14 ในที่นี้อาจจะซื้อเบอร์เว้น 2 เบอร์ก็ได้ เช่น 0-3-6-9-12-14 ใช้ระบายรูปร่าง รูปทรง ของวัตถุในภาพ ขึ้นอยู่กับขนาดพื้นที่และรายละเอียดที่ต้องการ

4. **พู่กันขนยาวพิเศษ (K,L)** ใช้สำหรับตกแต่งรายละเอียด หรือลากเส้นยาวๆ เช่น เบอร์ 0 พิเศษ ถึง 5 พิเศษ เป็นต้น ถ้าขนยาวมากๆ เราเรียกว่า พู่กันริกเกอร์ (Rigger) พู่กันขนยาวพิเศษนี้มีคุณสมบัติอุ้มน้ำสีได้มากกว่าพู่กันปกติ และช่วยให้เราลากเส้นยาวๆ ได้โดยไม่สะดุด เช่น กิ่ง ก้าน เส้นใบ เป็นต้น

5. **พู่กันรูปพัด (H)** มีลักษณะแบนและแผ่กระจาย ขนไม่อุ้มน้ำเท่าพู่กันกลม เมื่อระบายต่อเนื่องสีจะไม่เรียบกลมกลืน เหมาะสำหรับระบายให้เกิดลวดลาย พื้นผิว หรือระบายแบบแห้ง (dry brush)

6. **พู่กันขนพิเศษ (I,J,N)** ผลิตขึ้นเพื่อเป็นทางเลือกให้จิตรกรใช้ระบายรูปทรงแปลกๆ แล้วแต่เทคนิค และของจิตรกร บางครั้งพู่กันรูปทรงแปลกๆ ก็สามารถช่วยให้จิตรกรเกิดจินตนาการในการสร้างสรรค์มากขึ้น

พู่กันสีน้ำ REMBRANT
ผลิตจากขนสัตว์แท้
ขนนุ่ม อุ้มน้ำดี

อ่านมา 2 หน้าแล้ว คุณผู้อ่านคงกำลังคิดว่า พู่กัน ดอกไม้ กับโปสการ์ด มันจะมาเกี่ยวกันตอนไหน? ตอนนี้จะครับ ^_^

ในหนังสือ “วาดสีน้ำง่าย ๆ สไตล์ครูอ้อย : ทิวทัศน์” ผมแนะนำพู่กันส่วนตัวที่ใช้มานาน บางด้ามนานถึง 20 ปี ผู้อ่านก็บ่นว่าจะไปหาพู่กันแบบนั้นได้ที่ไหน คราวนี้ผมจึงเปลี่ยนพู่กันใหม่ทั้งชุด โดยใช้พู่กันขนสังเคราะห์ตรา SEIKAI และพู่กันขนสัตว์แท้ตรา REMBRANDT

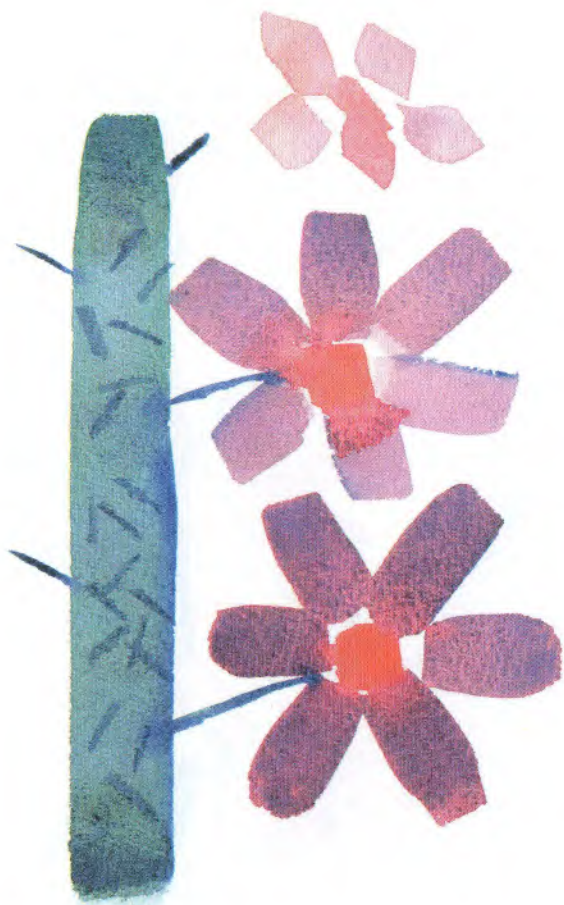
ที่นี่ก็มาถึงขั้นตอน “ทดสอบพู่กัน” โดยใช้พู่กันชนิดต่างๆ ขนาดต่างๆ วาดภาพดอกไม้จากจินตนาการ และเพื่อให้เกิดประโยชน์ ผมจึงถือโอกาสนี้วาดโปสการ์ดเอาไว้แจกตอนปีใหม่เสียเลย โดยใช้กระดาษวาดโปสการ์ดตราเวนโกะ (กระดาษวาดสีน้ำหนักความหนา 200 แกรม ขนาด 4 x 6 นิ้ว เข้าเล่ม) และในแต่ละภาพผมจะทำเครื่องหมายไว้ให้ครับ ว่าใช้พู่กันชนิดไหนระบายบ้าง ทั้งสี พู่กัน และกระดาษที่ผมแนะนำ สามารถหาซื้อได้ตามร้านเครื่องเขียนทั่วไปหรือในแผนกอุปกรณ์ศิลปะตามห้างต่างๆ ครับ

คุณผู้อ่านดูตัวอย่างแล้วลองฝึกวาดดูนะครับ อาจเหมือนตัวอย่างบ้างหรือไม่เหมือนบ้างก็ไม่ผิดกติกาครับ ถ้ามีจินตนาการมากกว่าผู้เขียนก็จะได้เต็มที่เลยครับ

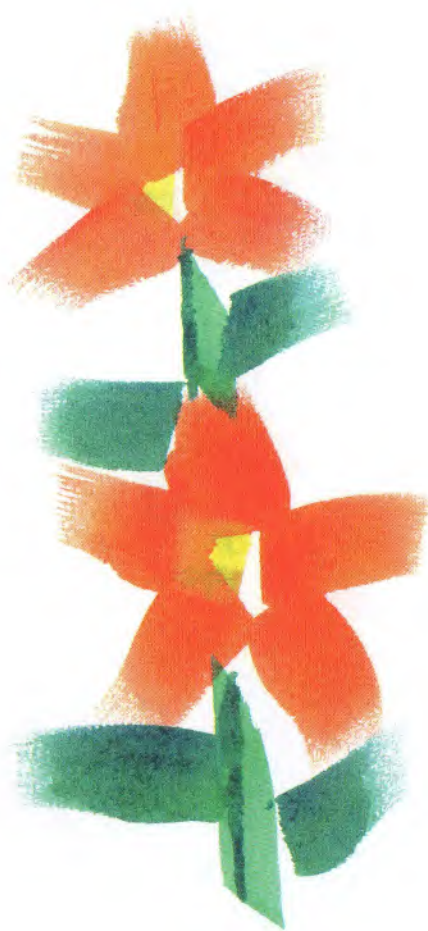

การทดลองวาดดอกไม้
ด้วยพู่กันแบบต่างๆ ลงบนโปสเตอร์

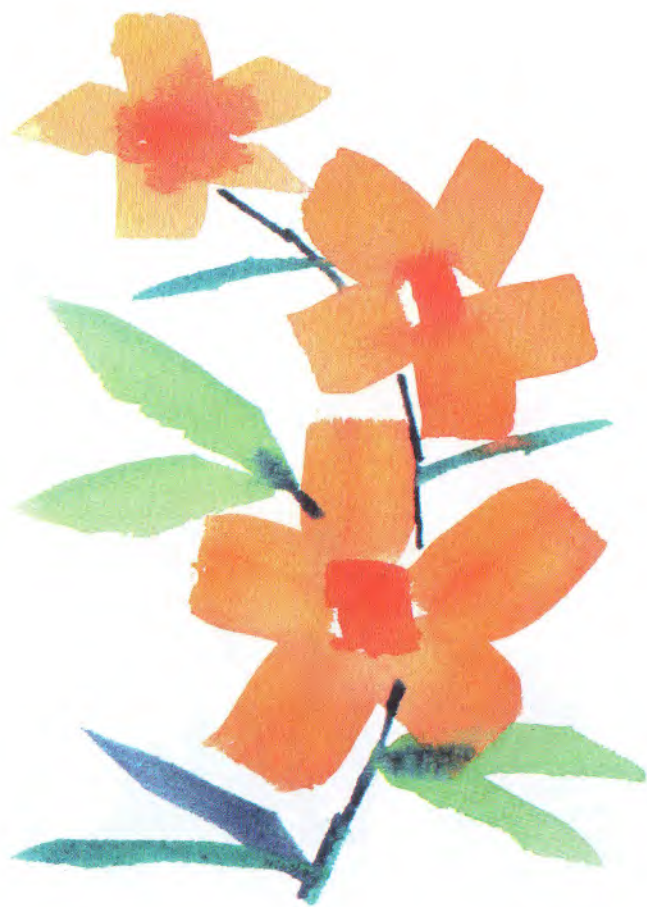

๐

๑

⑤

⑥

G

H